

de presă teatrală românească

1893

Revista teatrelor. Publicațiune literară, artistică, ilustrată. București-Craiova, sept. 1893—aug. 1898 (cu întreruperi între 1894—1896). Format 33 × 24. Director, Ion Livescu. Biroul direcției: București, str. Brezoianu 29; Craiova, str. Tirgului 47. B.A.R.P.II.010.

Colaboratori Th. D. Speranția, I. A. Bassarabescu, C-tin Mărculescu, Vasile Leonescu, Bonifaciu Florescu, Mircea Demetriade etc.

Această „publicație unică în țară“, condusă de actorul Ion Livescu, cuprinde „articoli de istorie dramatică, literatură dramatică, poezii, nuvele, recenzii teatrale, biografiile artiștilor și portretele lor, relații despre teatrele din străinătate“ Emulul lui Hasdeu, Th. D. Speranția, publică, în mai multe numere, cursul său universitar **Istoria literaturii dramatice moderne**, cu numeroase exemple din dramaturgia română. Colaborări masive ale actorilor-publiciști. Vasile Leonescu semnează portrete ale confrăților, Ion Livescu imprimă poezii, Mircea Demetriade, articole de atitudine. Revista este un „magazin“ bine informat, pentru un public larg.

1895

Programul Teatrului Național. București, 18 sept. 1895—14 apr. 1898. Format 33 × 24. Redacția, administrația, tipografia: „Guttenberg“, J. Göbl, str. Doamnei 20. 56 de numere. B.A.R. P.I-II 511.

Conține programul reprezentației, subiectul plesii și informații teatrale. Apare numai în timpul stagiunii. Are și o versiune în limba franceză, „pour les représentations de la Comédie française“, apărută între 25 apr. 1895 și 14 apr. 1898. B.A.R. P. I—II 511.

1897

Teatru. Musică. Modă. București, 24 oct. 1897—13 martie 1898. Săptăminal. Format 48 × 33. Editura tip. **Universul** Luigi Cazzavillan. 20 numere. B.A.R. P.IV.971.

Abundă în informații amănunțite privind spectacolele curente de teatru. La **Curierul teatrelor**, sint nominalizate repertoriile trupelor cu stagii permanente sau efemeră din întreaga țară. Toate acestea, printre grațioase modele vestimentare și în vecinătatea partiturilor muzicale în vogă.

1898

Moda parisiană. Teatru și musică. București, 20 martie 1898—29 ian. 1899. Săptăminal. Format 48 × 32. Tip. **Universul** Luigi Cazzavillan, str. Brezoianu 11. 29 numere. B.A.R. P.IV.845.

Acest ghid pretențios al vieții mondene va continua, în versiune franceză (doar titlul este românesc), publicația **Teatru. Musică. Modă** (vezi supra), în aceeași formulă grafică.

Programul teatrelor. București, 1 oct. 1898—30 apr. 1899. La fiecare reprezentație a Teatrului Național. Format 30 × 23. Editura ziarului **Adevărul**. B.A.R. P.I-II 511.

Ca și precedentul program al primei noastre scene, pe care îl continuă (vezi supra), este fundamental pentru studiile de istorie teatrală, prin distribuțiile, biografiile, ilustrațiile conținute.

În această stagiune, în care Teatrul Național e condus de Petre Grădișteanu, debutează, la 1 oct. 1898, Lucia Sturdza. Ea „intră în teatru fără nici o diplomă oficială — n-a frecventat conservatorul, nici n-a jucat pînă azi pe vreo scenă“. Era însă licențiată în litere și filosofie!

Idem, pentru stagiunea 1899—1900, deschisă la 26 sept. 1899, cu **D'ale carnavalului și Năpasta**.

Bucarest artistique. Revue hebdomadaire des spectacles et concerts. București, 6 oct. 1898—26 nov. 1898, „parait tous les jeudis“. Format 30 × 20. Redactor-șef, Raymond Manigot de Cacérés. Red. și adm. str. Episcopiei 3. Total șapte numere. B.A.R. P. II 1464.

Adresată unui public restrîns, snob, publicația se interesează și de soarta Teatrului Național (direcția Petre Grădiș-

teanu), recenzând spectacole, popularizând actori (Elena Theodorini). Copleșesc știrile teatrale pariziene. Se exaltă curentul novator al scenei conduse de Antoine. Numeroase notițe privind viața de zi cu zi a Bucureștiului artistic.

Anuarul I al Societății pentru crearea unui fond de teatru român pe anii 1895/6, 1896/7, 1897/8. Brașov, 1898. Format 16 X 23. Tipografia Ciurcu et comp. B.A.R. P I 11769 (reapare în 1910—1911).

Colaboratori Vasile Goldiș, Iosif Vulcan, Valeriu Bologa.

Organ publicitar și conținând actele justificative ale prestigioasei **Societăți pentru fond de teatru român**, constituită la Deva în 1870, avînd ca prim scop stringerea de fonduri pentru zidirea unui Teatru Național în Transilvania. Curînd, **Societatea...** devine, prin numeroasele-i filiale, un important focar de cultură națională prin teatru (pe larg, în **Thalia română** de Ștefan Mărcuș, Timișoara, 1945), pregătind spiritele pentru „unirea cea mare”

Se publică actele și cuvîntările rostite la adunările generale anuale ale **Societății...**, de la Brașov (26—27 oct. 1895), Făgăraș (27—28 sept. 1896), Orăștie (13—14 iunie 1897). La aceste adunări, cuvîntează vicepreședintele Iosif Vulcan, înflăcărînd spiritele. La Orăștie, precizează printre altele: „Ori din ce parte am studia neamul românesc, pretutindenea dăm de eti-

cheta de neamle” a obirșiei sale vechi. În toate ale lui, în datini, în poezie, musică și port, găsim germeii clasicității. (...) Ar fi un păcat național, de care ne-am face răspunzători înaintea urmașilor noștri și ne-am atrage disprețul lumii: de cumva am rămîne și mai departe nepăsători față de elementele noastre culturale”.

1900

Curierul Teatrului Național. Staglunea 1899—1900. Craiova, 23 febr.—1 martie 1900. Format 24 X 17. Tip. I. Macovei, Craiova, 2 numere, B.A.R. P.I.40007.

Popularizează spectacolele Agatheii Bărsescu, care va juca „pentru prima oară în limba română” **Hero și Leandru** de Grillparzer (trad. Haralamb Lecca) și **Medeea** de Lagouvré. Din ansamblu, Ion Livescu, C-tin Mărculescu, Achil Georgescu.

Almanahul artistic pe anul 1900. București, ed.-tip. M. Rădulescu, str. Atelierului 10. Fără alte indicații bibliografice. Format 9 X 26. B.A.R. P.I.10550.

Important pentru biografiile unor actori, muzicieni, pictori. Date prețioase despre C. Nottara, Aristizza Romanescu, Vasile Toneanu, Agatha Bărsescu, Ion Petrescu, Elena Theodorini, Al. Vlădicescu, Petre Liciu. Anecdote din viața culiselor, epigrame etc.

Ionuț NICULESCU

Spectacolul cu piesa Mobilă și durere de Teodor Mazilu la Teatrul „Bulandra” a depășit trei sute de reprezentații ● La Editura „Eminescu”, în colecția „Rampa”, a apărut volumul de teatru al lui Adrian Doldotaru, care cuprinde piesele *Insomnie și Indrăgostiții* de la nouă seara. ● Teatrul de Stat din Sibiu a prezentat în premieră spectacolul *Cadrilul de Liviu Rebreanu* în regia lui Matei Varodi și scenografia lui Mugur Pasca. ● Semnalăm un nou volum de proză scurtă al actorului Mircea Diaconu: „Scaunul de pînă al actorului”. Volumul a apărut la Editura „Meridiane” ● La Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași se repetă Visul unei nopți

de vară de Shakespeare, în regia Cristinei Ioviță și scenografia Doinei Răpeanu. ● Pe scena Teatrului Mic au început, sub conducerea regizorală a lui Dan Pița, repetițiile cu *Amurgul burghez de Romulus Guga*. ● La Teatrul Dramatic din Constanța se află în pregătire *Acești îngeri triști de D. R. Popescu* în regia lui *Dominic Dembinski* și scenografia lui Constantin Ciubotaru. ● Tînărul dramaturg *Viorel Savin* a publicat la Editura „Junimea” volumul de teatru *Jocul de dincolo de ploaie*. ● *Fotografia publicată în revista noastră nr. 11—12/1985, la pag. 24, îi reprezintă pe actorii Dorina Lazăr și Eugen Ungu-*

reanu. Ne cerem scuze pentru confuzia făcută. ● În pregătire la Teatrul „Mihai Eminescu” din Hoțșani: *Mătrăguna de Machiavelli* și *Între patru ochi de Aleksandr Ghelman*, ambele spectacole în regia lui Eugen Traian Bordsuan. ● Printre laureații revistei „Flacăra” pe anul 1985: dramaturgul *Platon Pardău*, regizorul *Mihai Manolescu* și actorii *Olga Tudorache, Melanta Ursu, Marin Moraru și Gheorghe Diniță*. ● Redactorii și colaboratorii revistei „Teatrul” mulțumesc călduros tuturor celor care le-au adresat urări de bine cu prilejul Anului nou. Această plăcută sarcină și-a asumat-o cu bucurie

FAIMA